

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคแห่งข้อมูลและข่าวสาร ที่มีความเจริญก้าวหน้าในทุกๆ ด้านโดยเฉพาะในด้านเทคโนโลยีที่ทำให้โลกไร้พรมแดนจนทำให้เกิดกระแสหลักต้นในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ให้นำไปสู่การวางแผนพัฒนาการศึกษาทั้งเชิงรุกและเชิงรับ ที่สำคัญเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา (บัญชา อิงสกุล, 2545, หน้า 22) จากอดีตการจัดการศึกษาของไทยตลอดที่ผ่านมา ยังไม่สามารถพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ คือ ดี เก่ง และมีความสุข ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ต้องการให้การบริหารและการจัดการศึกษาเป็นหมวดที่สำคัญหมวดหนึ่งที่ต้องมีการปฏิรูปไปพร้อม ๆ กันกับการปฏิรูปด้านอื่น ๆ โดยได้วางระบบและโครงสร้างการบริหารที่เกี่ยวข้อง สัมพันธ์เชื่อมโยง และส่งเสริมการปฏิรูปด้านอื่น ๆ ทุกด้าน โดยอาศัยความร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชนในการดำเนินการจัดการศึกษาร่วมกัน (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545 ก, หน้า 51)

การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกเป็นไปอย่างรวดเร็วในสังคมปัจจุบันนั้น จะส่งผลกระทบต่อมายังสังคมของประเทศไทย และย่อมปฏิเสธไม่ได้เลยว่าจะต้องส่งผลกระทบต่อมายังระบบการบริการทางการศึกษาอีกทอดหนึ่งด้วย ระบบจัดการศึกษาจำเป็นต้องมีการปรับตัวเร่งพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาศักยภาพของคนในประเทศให้สามารถแข่งขันได้ในสังคมโลก โดยยังคงดำรงรักษาความเป็นไทยไว้ให้ได้ ถ้าจะดูจุดเริ่มต้นที่เป็นรูปแบบ โดยเริ่มต้นจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และสืบเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดแนวนโยบายไว้อย่างชัดเจน และในแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554 เป็นช่วงเวลาที่หน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับต้องรับผลกระทบทางความเปลี่ยนแปลงนี้เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในด้านการปฏิรูประบบบริหารที่ต้องเปลี่ยนโครงสร้างองค์กร สายการบริหาร ระบบงบประมาณ วัฒนธรรมและค่านิยมในการทำงานเป็นองค์การของการเปลี่ยนแปลงที่ไปด้วยกันทั้งระบบ ในการบริหารการศึกษาเป็นกลไกหนึ่งของการดำเนินงานทั้งหมดของภาครัฐ และเกี่ยวข้องอยู่กับระบบใหญ่คือ ระบบบริหารราชการแผ่นดิน ในระยะปัจจุบันรัฐได้กำหนดแผนปฏิรูประบบราชการภาครัฐให้เกิดผลสัมฤทธิ์หลายด้านอย่างแท้จริง โดยมีอำนาจตามมาตรา 3/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2545 ที่ระบุว่า การบริหารราชการตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ และทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น โดยการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ การอำนวยความสะดวกตอบสนองความต้องการ

ของประชาชน ทั้งนี้โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลของงาน ดังนั้นข้าราชการทุกฝ่ายต้องปรับกระบวนทัศน์และเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานใหม่ เพื่อให้ระบบราชการเป็นระบบที่มีคุณภาพและคุณธรรม มีประสิทธิผลและเป็นที่ยอมรับของประชาชน (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2546, หน้า 26-30)

การปฏิรูปการศึกษาที่มีความมุ่งหมายที่ต้องการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ เป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพจำเป็นที่จะต้องมีการกระจายอำนาจและให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องและเป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของคนไทยให้มีเอกภาพในเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ และกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 6)

การบริหารงานให้มีคุณภาพนั้น ผู้บริหารต้องมีหลักในการบริหารซึ่งก็คือ ปรีดีพิตร (2532, หน้า 48) กล่าวว่าการบริหารงานเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา สถานศึกษาจะดีหรือเลวขึ้นอยู่กับการบริหารงานทั้งสิ้น ในการบริหารงานผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีหลักในการบริหารและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 8(2) ส่งเสริมให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานประกอบการและสถาบันทางสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและมาตรา 40 กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา อันประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ และมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 7-21)

การบริหารโรงเรียนเป็นงานหลักและถือเป็นหัวใจสำคัญ และนับเป็นงานที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้นักเรียน เพราะสถานศึกษามีหน้าที่ที่จะต้องจัดหลักสูตรวิธีการสอนรวมทั้งกิจกรรมเสริม เพื่อที่จะพัฒนานักเรียนซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศให้มีความรู้และความสามารถเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม ผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่สุด และในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษานั้นขึ้นอยู่กับการบริหารงานของผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาตามทฤษฎีของฮาโลปิน (Halpin, 1966, unpage) เกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 อย่าง คือ 1) ภาวะผู้นำด้านมิตรสัมพันธ์ หมายถึงภาวะผู้นำมุ่งคนเป็นหลักเห็นได้จากการแสดงออกซึ่งความเป็นมิตรความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ความยกย่อง

นับถือ รวมทั้งความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา และ 2) ภาวะผู้นำด้านกิจสัมพันธ์ หมายถึง พฤติกรรมผู้นำที่แสดงออกถึงความสัมพันธ์ของตัวผู้นำกับสมาชิกในหน่วยงาน มุ่งทำงานเป็นหลัก โดยมีผู้นำพยายามสร้างรูปแบบที่ดี ในการจัดหน่วยงานสร้างช่องทางในการติดต่อสื่อสาร และกระบวนการที่ดี

จากการรายงานการวิจัยของทองหล่อ เดชไชย (2544, หน้า 1) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่สามารถบริหารงานสถานศึกษาได้ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยเนื่องมีสาเหตุสำคัญมาจากการขาดทักษะและภาวะผู้นำของผู้บริหาร และจากรายงานการวิจัย ของมนตรี จุฬาวังมณฑล (2543, หน้า 36) กล่าวถึงจุดอ่อนของการศึกษา เนื่องจากเป็นเพราะขาดภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและจากรายงานผลการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 48-49) พบว่าจุดอ่อนที่สำคัญของการศึกษาคือภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และจากการประเมินพฤติกรรมด้านการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาร้อยละ 71.40 ไม่ผ่านเกณฑ์ด้านการเป็นผู้นำและสืบเนื่องจากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ปีการศึกษา 2549 ในระดับชาติ หรือ National Test (NT) ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรีแยกเป็นรายวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาสังคมศึกษา ปรากฏว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา 4 รายวิชา ซึ่งผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี วิชาภาษาไทย ร้อยละ 43.01 วิชาคณิตศาสตร์ ร้อยละ 31.37 วิชาวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 42.81 และวิชาภาษาอังกฤษ ร้อยละ 31.37 ผลเฉลี่ยทั้ง 4 รายวิชาอยู่ที่ร้อยละ 38.79 ส่วนค่าผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏดังนี้ วิชาภาษาไทย ร้อยละ 42.74 วิชาคณิตศาสตร์ ร้อยละ 38.87 วิชาวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 43.17 และวิชาภาษาอังกฤษ ร้อยละ 34.51 ในภาพรวมทั้ง 4 รายวิชาเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 39.82 และส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา 5 รายวิชา ซึ่งผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี วิชาภาษาไทย ร้อยละ 25.24 วิชาคณิตศาสตร์ ร้อยละ 32.74 วิชาวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 30.41 วิชาภาษาอังกฤษ ร้อยละ 34.02 และวิชาสังคมศึกษา ร้อยละ 31.75 ผลเฉลี่ยทั้ง 5 รายวิชาอยู่ที่ร้อยละ 30.83 ส่วนค่าผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏดังนี้ วิชาภาษาไทย ร้อยละ 25.15 วิชาคณิตศาสตร์ ร้อยละ 37.62 วิชาวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 30.34 และวิชาภาษาอังกฤษ ร้อยละ 38.16 และวิชาสังคมศึกษา ร้อยละ 30.30 ในภาพรวมทั้ง 5 รายวิชาเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 32.31 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี, กลุ่มวัดผลและประเมินผลการศึกษา 2550 ก, หน้า 28) จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาค่ำกว่าของสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งน่าจะเกี่ยวข้องกับตัวของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง

ด้วยเหตุที่สถานศึกษาเป็นหน่วยราชการทางการศึกษาหน่วยหนึ่งที่เป็นองค์กรขนาดใหญ่ ประกอบไปด้วยบุคลากรที่ต้องมีความรู้หลากหลาย การบริหารงานการศึกษาในสถานศึกษาจำเป็นต้องใช้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะความชำนาญโดยเฉพาะด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ และด้านการสื่อสาร การบริหารการศึกษาเป็นวิชาชีพที่เชี่ยวชาญโดยตรง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งในฐานะที่เป็นบุคลากรที่อยู่ภายใต้การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง จึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ความชอบข้ายของภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ 3 ด้าน คือ 1) ด้านการทำงานเป็นทีม 2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 3) ด้านการสื่อสารโดยผู้วิจัยเชื่อว่าผู้ที่ให้คำตอบที่ดีที่สุดในเรื่องนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษานั้น ๆ โดยตรงและผลจากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี และวงการศึกษาในโอกาสต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะของผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะของผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตาม อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดโรงเรียน และระดับการศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยจะนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนาภาวะผู้นำ ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี
2. เป็นข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี เพื่อใช้ในการสรรหาผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรีได้อย่างเหมาะสมต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ปีการศึกษา 2550 จำนวน 2,374 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 170 คน ครูจำนวน 1,838 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 1,266 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี, 2550 ก, หน้า 10)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน (finite populations) สูตรที่ใช้ในการหาขนาดของตัวอย่างจึงใช้สูตรยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือยอมให้ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (สุวรีย์ ศิริโภคภิมย์, 2546, หน้า 445) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 359 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (independent variables) ได้แก่

2.1.1 เพศ

- 1) ชาย
- 2) หญิง

2.1.2 สถานภาพในการปฏิบัติงาน

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ครู
- 3) กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1.3 อายุ

- 1) ต่ำกว่า 30 ปี
- 2) 30 - 39 ปี
- 3) 40 - 49 ปี
- 4) มากกว่า 49 ปีขึ้นไป

2.1.4 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

- 1) น้อยกว่า 15 ปี
- 2) 15 - 25 ปี
- 3) 25 ปีขึ้นไป

2.1.5 ขนาดโรงเรียน

- 1) ขนาดเล็ก
- 2) ขนาดกลาง
- 3) ขนาดใหญ่

2.1.6 ระดับการศึกษา

- 1) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- 2) สูงกว่าปริญญาตรี

2.2 ตัวแปรตาม (dependent variables) ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2550 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี (2550 ข, หน้า 18-21) ตามขอบข่ายคุณลักษณะ 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการทำงานเป็นทีม 2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 3) ด้านการสื่อสาร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ผู้นำ** หมายถึง บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งหรือได้รับความไว้วางใจอันเนื่องจากคุณลักษณะพิเศษของบุคคลนั้นเอง ให้เป็นผู้ที่มีอิทธิพลและบทบาทเหนือกลุ่ม ที่สามารถชักชวนหรือชี้นำให้บุคคลอื่นช่วยปฏิบัติการกิจต่างๆ ให้สำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

2. **ภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษา** ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรีที่พึงประสงค์ หมายถึง คุณลักษณะที่ชี้ให้เห็นลักษณะประจำตัวที่ทำให้แสดงพฤติกรรมต่างๆตามบทบาทหน้าที่ และเื้อออำนวยความสะดวกการบริหารงาน และพัฒนาการศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ตามขอบข่ายคุณลักษณะ 3 ด้าน ดังนี้

2.1 **ด้านการทำงานเป็นทีม** หมายถึง การรวมตัวของกลุ่มบุคคลในการทำงานโดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีการประสานงานกันและใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ เพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 **ด้านมนุษยสัมพันธ์** หมายถึง กระบวนการบริหารการครองใจคนเพื่อให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิสัมพันธ์ความรักใคร่ ความผูกพัน ความเข้าใจ รวมถึงความร่วมมือร่วมใจในการอนุเคราะห์ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้การทำงานอย่างมีความสุขมีสวัสดิภาพในการทำงาน สามารถตอบสนองตามความต้องการของผู้ปฏิบัติงานหรือลูกจ้างโดยการทำงานให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ขององค์กรหรือหน่วยงาน

2.3 **ด้านการสื่อสาร** หมายถึง การสื่อความมคิดการส่งข่าวสารข้อมูลเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมาทางกระบวนการติดต่อสื่อสาร จากบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มบุคคล ไปยังอีกบุคคลหรือกลุ่มของบุคคลหนึ่ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและมีมนุษยสัมพันธ์กันดีขึ้น

3. **ผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียนในสถานศึกษานั้นๆที่ได้รับการแต่งตั้งให้มีหน้าที่บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

4. **ครู** หมายถึง ข้าราชการครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในกลุ่มสาระต่างๆ ในสถานศึกษา

สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

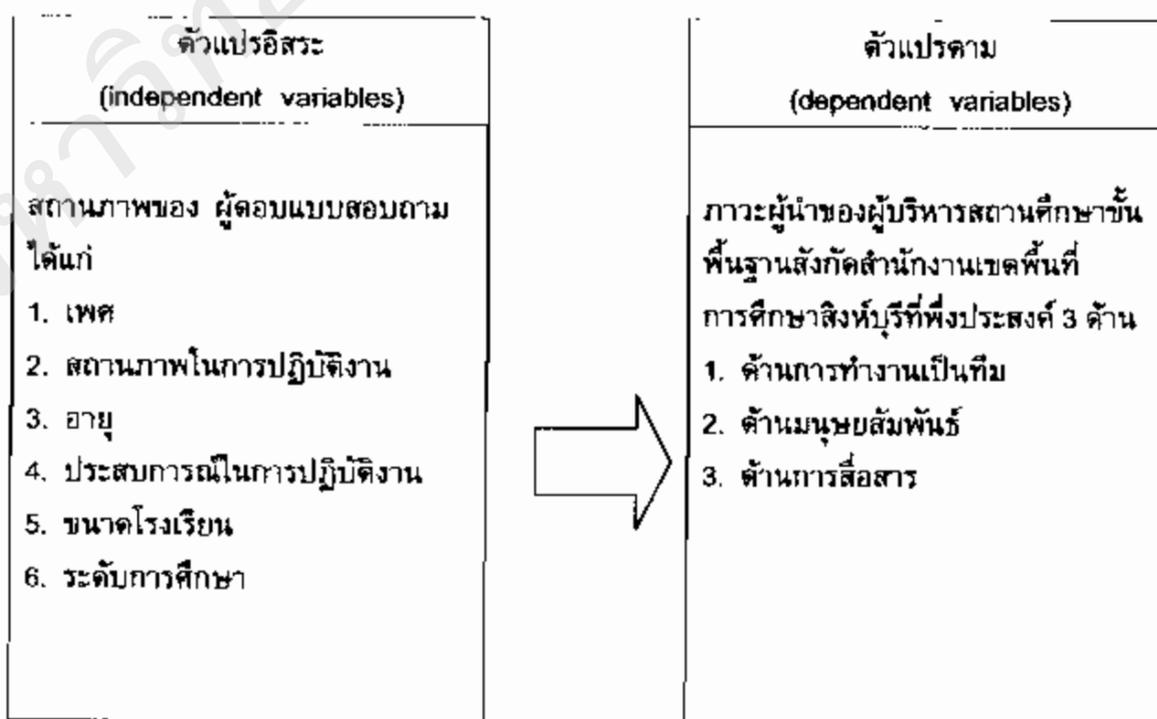
5. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาที่แต่งตั้งตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ข้อ 13 ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ

6. โรงเรียนในสังกัด หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี หมายถึง ส่วนราชการสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ทำหน้าที่บริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษา เป็นการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ที่พึงประสงค์ ตามขอบข่ายคุณลักษณะ 3 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านการทำงานเป็นทีม 2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 3) ด้านการสื่อสาร

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะของผู้บริหารครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตาม อายุ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดโรงเรียน และระดับการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี